WARIES MISDAADREEKS · Nº 117

IJsselkop in Westervoort

Kaarten vanaf de splitsing

Een misdaadzaak in brieven en kaarten
Chantage · voor volwassenen

UITGEVERIJ WARIES

Nº 00 BEGELEIDENDE BRIEF

WESSEL AAN DE LEZER · MA 10 NOVEMBER 2025

Westervoort, maandag 10 november 2025

Aan u, die dit leest,

Ik weet niet hoe ik u moet aanspreken, want ik ken u niet. Dat is precies de reden dat ik u schrijf. Iedereen die ik ken, heb ik de afgelopen weken verdacht, of verdenk ik nog. Mijn zus, mijn achternicht, mijn buurman, mijn oudste vriend, een man die ik zevenentwintig jaar geleden onrecht heb gedaan. Ik kan het niet meer zien. Ik heb iemand nodig die van buiten komt en met frisse ogen kijkt, zoals een loods aan boord stapt bij een schip dat hij niet kent.

Mijn naam is Wessel Aalders. Ik ben drieënzeventig en ik heb vijfendertig jaar als loods op de rivieren gevaren, de meeste nachten tussen Lobith en Deventer. Ik woon op de dijk in Westervoort, vierhonderd meter van de plek waar de IJssel van de Rijn afgaat. Wij noemen dat de kop.

Sinds eind september krijg ik kaarten. Foto's van de kop, met de hand bijgeknipt, met op de achterkant blokletters. Iemand weet wat ik in november 1998 op de rivier gedaan heb, en wil daar geld voor. Ik heb betaald, op zondag 2 november, vijfduizend euro onder een bankje. Drie dagen later kwam de vierde kaart. Er staat 'voorlopig' op.

Ik ga niet naar de politie. Dat zou ik misschien moeten, maar dan moet ik eerst zelf iets opbiechten, en ik wil dat zelf doen, op mijn manier, bij de man die het als eerste moet horen. Dat doe ik pas als ik weet wie mij dit aandoet.

In deze map vindt u alles wat ik heb. De brieven die ik kreeg, en de doorslagen van wat ik zelf schreef; dat is een

AAN DE LEZER

Dit boek is een bundel brieven en kaarten. Er is geen verteller die u vertelt wat er gebeurd is: u leest de post van een gepensioneerde rivierloods, in de volgorde waarin hij haar kreeg, met de doorslagen van zijn eigen brieven ertussen. Alles wat u nodig hebt om de zaak op te lossen, staat in de bundel. Niets staat alleen in de oplossing.

Uw opdracht

Beantwoord aan het eind, op het antwoordformulier, deze vijf vragen:

1. Wie schreef de vier kaarten, en wie haalde op zondag 2 november het geld op?
2. Waar, wanneer en door wie is de foto op de tweede kaart gemaakt?
3. Hoe kende de afperser de zin die tussen aanhalingstekens op de derde kaart staat?
4. Vijf mensen vertellen Wessel een leugen. Welke, en waarom maakt dat vier van hen toch niet tot afperser?
5. Wat gebeurde er in de nacht van 13 op 14 november 1998 bij de IJsselkop, en wie wist het?

Speelduur en werkwijze

Reken op twee en een half tot vier uur. Lees de bundel eerst rustig van voor naar achter, zoals Wessel hem kreeg. Kijk daarbij ook naar de kaarten als voorwerpen: postzegel, stempel, hoe ze bezorgd zijn, en wat er op de foto staat. Gebruik daarna de werkbladen achterin: een overzicht van de kaarten, een tabel ‘wie wist wat’, een tijdlijn voor de twee belangrijke dagen en een lijst van leugens.

Zit u vast, dan vindt u achterin hints in drie niveaus, op hun kop gedrukt, zodat u niet per ongeluk te veel leest. Niveau 1 wijst een richting, niveau 2 noemt de documenten, niveau 3 zet u bijna op het antwoord. De oplossing staat achter een verzegelde pagina, met paginaverwijzingen naar elk bewijsstuk.

Elk document in de bundel heeft een nummer (01 tot en met 51), dat ook bovenaan de pagina staat; Wessels begeleidende brief heeft Nº 00, en achter de oplossing volgt nog één brief. Na 'Wie is wie' volgt de inhoudsopgave van de bundel.

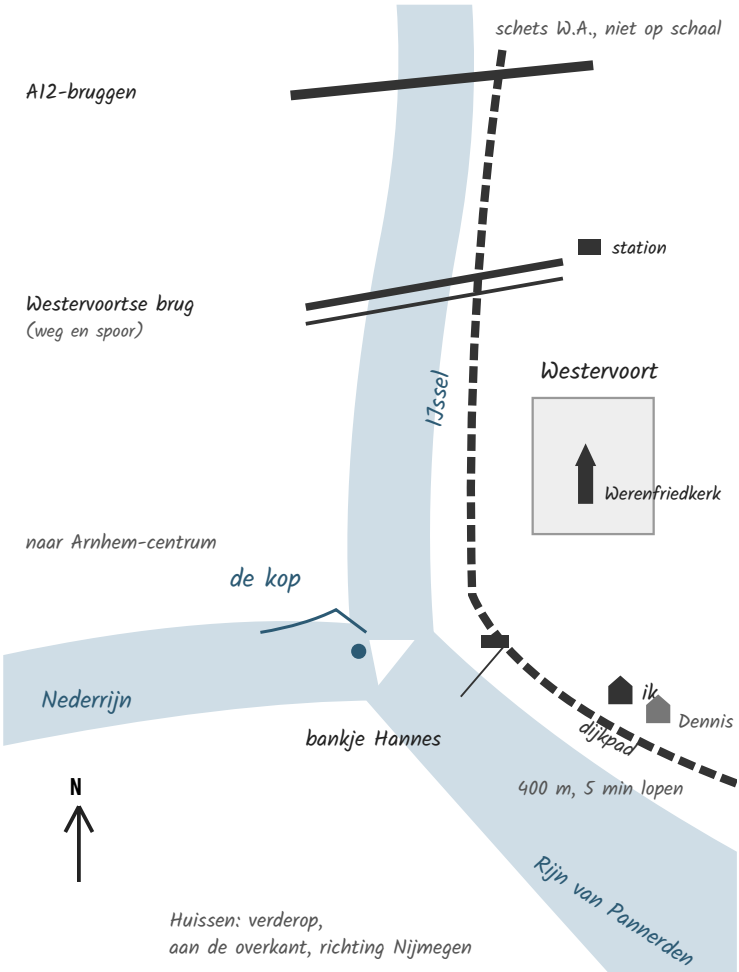
WIE IS WIE

Wessel Aalders	73, oud-rivierloods, weduwnaar, woont op de dijk in Westervoort
Truus Hofstede-Aalders	70, zijn zus, woont in een flat in Deventer
Frans Hofstede	haar man, wordt 75 op 24 oktober, woont in verpleeghuis De Vijf Ganzen
Sanne Hofstede	31, fotografe in Arnhem, kleindochter van Truus (dochter van Rob)
Bart Lensink	75, Huissen, Wessels buurman tot 2019, oud-controleur bij de Rivierdienst Gelderse Poort
Ria Lensink	72, zijn vrouw
Dennis Wolters	44, Wessels buurman in Westervoort, hovenier
Ruud Verbeek	46, kapitein van het hotelschip Amalia; in 1998 matroos op de Emerentia
Hannes Wijers	aalvisser uit Westervoort (1937-2015)
Gerrit Mulder	schipper van de Emerentia in 1998, overleden in 2020

Verder genoemd: Rob (zoon van Truus en Frans, vader van Sanne), Michiel (zoon van Bart en Ria), Erwin (broer van Dennis, schipper), Gijs (van de haven in Huissen), Anneke (Wessels vrouw, overleden in 2017).

DE BUNDEL

№ 01	Wessel aan Truus · Brief ma 18 augustus 2025	10
№ 02	Wessel aan Bart · Brief wo 20 augustus 2025	11
№ 03	Truus aan Wessel · Brief vr 22 augustus 2025	13
№ 04	Bart aan Wessel · Brief wo 27 augustus 2025	14
№ 05	Wessel aan Truus · Brief do 28 augustus 2025	16
№ 06	Bart aan Wessel · Ansichtkaart ma 8 september 2025	17
№ 07	Sanne aan Wessel · Ansichtkaart za 13 september 2025	18
№ 08	Wessel aan Truus · Brief ma 15 september 2025	19
№ 09	Truus aan Wessel · Brief (1999, uit de zolderdoos) wo 10 februari 1999	20
№ 10	De Rijnbode · Krantenknipsel (1998, uit de zolderdoos) ma 16 november 1998	22
№ 11	Wessel · Loodsjournaal (1998, uit de zolderdoos) 13 en 14 november 1998	23
№ 12	Bart aan Wessel · Briefje (1998, uit de zolderdoos) november 1998	23
№ 13	Gerda Wijers aan Wessel · Brief (2016, uit de zolderdoos) vr 3 juni 2016	24
№ 14	Dennis aan Wessel · Briefje (door de bus) wo 17 september 2025	25
№ 15	Bart aan Wessel · Brief vr 19 september 2025	26
№ 16	Truus aan Wessel · Brief zo 21 september 2025	27
№ 17	Fotokaart (afzender onbekend) aangekomen di 30 september 2025	29
№ 18	Wessel aan Bart · Brief di 30 september 2025	30
№ 19	Wessel aan Truus · Brief wo 1 oktober 2025	31
№ 20	Bart aan Wessel · Brief vr 3 oktober 2025	32
№ 21	Truus aan Wessel · Brief za 4 oktober 2025	33
№ 22	Fotokaart (afzender onbekend) aangekomen di 7 oktober 2025	34
№ 23	Wessel aan Ruud Verbeek · Brief wo 8 oktober 2025	35
№ 24	Wessel aan Bart · Brief do 9 oktober 2025	36
№ 25	Dennis aan Wessel · Briefje (door de bus) vr 10 oktober 2025	37

Wessels eigen schets, bij zijn begeleidende brief. De pijl wijst naar het noorden. Het water komt van rechtsonder, van de kant van Pannerden, en splitst zich bij de kop: de Nederrijn naar links, de IJssel naar boven.

Nº 01 BRIEF

WESSEL AAN TRUUS · MA 18 AUGUSTUS 2025

doorslag, uit Wessels eigen map

Westervoort, maandag 18 augustus 2025

Beste Truus,

Het is gebeurd: de Anneke is weg. Zaterdagochtend om tien uur stond er een man uit Doesburg op de steiger, keek in de bilge, klopte op het hout zoals ze dat allemaal doen, en zei: zevenduizend vierhonderd, contant, en ik neem hem vandaag nog mee. Ik heb ja gezegd voordat ik er spijt van kon krijgen. Om half twaalf voer hij de haven uit. Ik heb niet gezwaaid. Je zwaait niet naar een boot, dat brengt ongeluk, zei vader altijd, en ik heb nooit begrepen waarom, maar ik doe het nog steeds niet.

Zevenentwintig jaar heeft ze bij mij gelegen. Anneke wilde haar altijd een andere naam geven, iets met een vogel, maar toen ze ziek werd mocht ik haar naar haar noemen. Ik voer er de laatste jaren nauwelijks nog mee. Mijn knie, en de lol is eraf als je alleen bent. Toch is het stil op de steiger. Ik loop er ’s avonds nog langs, uit gewoonte, en dan kijk ik naar het lege water tussen de palen alsof er iets ontbreekt aan een zin.

Het geld staat nu op de spaarrekening, op de rente na precies wat de begrafenis van Anneke heeft gekost, als je het wilt weten. Ik heb verder niets nodig. Het huis is af, de dakgoot is vorig jaar gedaan, en Dennis van hiernaast maait mijn stuk dijk als ik het hem vraag.

Het rare is, Truus, dat ik sinds de verkoop weer veel aan vroeger denk. Aan de rivier, aan de nachten. Aan die ene nacht, je weet welke. Ik heb het jou ooit allemaal geschre-

ven, in de winter na moeders begrafenis, en daarna hebben we er nooit meer een woord over gezegd. Dat was jouw raad en ik heb hem opgevolgd. Maar nu ik oud word, zit het me niet lekker dat die jongen nog altijd denkt dat niemand hem geloofde. Hij moet nu achter in de veertig zijn.

Ik weet niet wat ik ermee moet. Ik vraag het je ook niet. Ik schrijf het alleen op, omdat ik het anders tegen de kat van Dennis ga vertellen, en dat beest luistert slecht.

Hoe gaat het met Frans? Mag je al wat vaker blijven eten in het huis? Bart ben ik ook nog een brief schuldig, dat doe ik deze week.

Je broer,
Wessel

Nº 02 BRIEF

WESSEL AAN BART · WO 20 AUGUSTUS 2025

doorslag, uit Wessels eigen map

Westervoort, woensdag 20 augustus 2025

Beste Bart,

Eerst de belangrijkste mededeling: de Anneke is verkocht, aan een man uit Doesburg, voor zevenduizend vierhonderd euro. Hij betaalde contant, in briefjes van vijftig, en hij telde ze twee keer voor. Ik heb ze één keer nageteld en toen ben ik naar de bank gelopen voordat ik ze kwijtraakte. Ik weet dat jij hem nooit een mooie boot hebt gevonden. Hij was ook niet mooi. Hij was van mij.

Dan het tweede, en daar heb ik langer over nagedacht dan over de boot.

№ 03 BRIEF

TRUUS AAN WESSEL · VR 22 AUGUSTUS 2025

Deventer, vrijdag 22 augustus

Lieve Wessel,

Wat een brief! Ik heb hem twee keer gelezen, een keer aan tafel en een keer in bed. Dat je de boot verkocht hebt vind ik verstandig, al begrijp ik best dat het pijn doet. Anneke zou gezegd hebben: eindelijk. Zij werd al zeeziek op de steiger, weet je nog?

Met Frans gaat het zoals het gaat. Hij kent me nog, meestal. Dinsdag vroeg hij of ik de nieuwe zuster was, en toen ik zei dat ik zijn vrouw was, zei hij: dan heb ik geluk gehad. Daar heb ik de hele bus naar huis om zitten huilen, maar het was ook mooi, als je begrijpt wat ik bedoel. Hij wordt in oktober vijfenzeventig, op de vierentwintigste. Kom je dan? Ze maken in De Vijf Ganzen een taart voor hem, met slagroom, die hij niet mag.

En nu moet ik iets vragen wat ik niet graag vraag. De eigen bijdrage voor het huis is per juli weer omhoog gegaan, en met wat ik zelf nodig heb voor de flat kom ik elke maand tekort. Rob helpt waar hij kan, maar die heeft het zelf ook niet breed met de drie kinderen. Zou je mij drieduizend euro kunnen lenen? Ik betaal het terug, in delen, als het huis van Frans' moeder in Olst eindelijk verkocht is (dat duurt al twee jaar, de notaris is een slak). Zeg gerust nee. Ik meen het.

Over het andere wat je schreef. Wessel, laat het rusten. Ik heb het je toen gezegd en ik zeg het nu weer. Het is zevenentwintig jaar geleden. Er is niemand mee geholpen als jij nu met oude koeien gaat zeulen, jij zeker niet en die jongen ook niet, die heeft allang een ander leven. Je hebt je hele werkzame leven goed gedaan. Eén nacht maakt dat niet ongedaan.

Sanne gaat volgende maand opa's bureau leegruimen, want dat moet de deur uit, de flat is te klein. Ze is zo lief voor ons. Ze is ook druk met een tentoonstelling, met foto's van jouw rivier, ze komt je er vast zelf over vertellen.

Veel liefs, ook van Frans (hij weet het niet, maar toch), je zus Truus

---

Nº 04 BRIEF

BART AAN WESSEL · WO 27 AUGUSTUS 2025

Huissen, 27 augustus

Beste Wes,

Gefeliciteerd met de verkoop, jongen. Zevenduizend vierhonderd voor die schuit, dat is niet slecht, die man uit Doesburg weet niet wat hem boven het hoofd hangt met dat lekkende achterluik. Zeg het hem niet. Hij heeft hem gezien.

Dan het andere. Ik ga er niet omheen draaien, daar ken je me te goed voor. Niet doen, Wes. Echt niet. Ik begrijp waarom je het wilt, ik denk er zelf ook weleens aan, 's nachts als ik niet slapen kan en Ria ligt te snurken als een duwboot. Maar wat wil je bereiken? Die jongen is nu een man van in de veertig. Hij heeft zijn papieren gehaald, hoor ik, hij vaart, hij redt zich. Als jij hem nu een brief